

Bài 28. KHAI THÁC RỪNG

1. Phân biệt được các loại khai thác rừng.
2. Hiểu được điều kiện khai thác rừng ở nước ta hiện nay.
3. Biết được các biện pháp phục hồi rừng sau khai thác rừng.

Khai thác rừng để thu hoạch lâm sản và phục hồi lại rừng có chất lượng cao.

I. CÁC LOẠI KHAI THÁC RỪNG

Bảng 2. PHÂN LOẠI KHAI THÁC RỪNG

Loại khai thác rừng	Các đặc điểm chủ yếu		
	Lượng cây chặt hạ	Thời gian chặt hạ	Cách phục hồi rừng
Khai thác trắng	Chặt toàn bộ cây rừng trong một lần.	Trong mùa khai thác gỗ (< 1 năm).	Trồng rừng.
Khai thác dần	Chặt toàn bộ cây rừng trong 3 đến 4 lần khai thác.	Kéo dài 5 đến 10 năm.	Rừng tự phục hồi bằng tái sinh tự nhiên.
Khai thác chọn	Chọn chặt cây đã già, cây có phẩm chất và sức sống kém. Giữ lại cây còn non, cây gỗ tốt và có sức sống mạnh.	Không hạn chế thời gian.	Rừng tự phục hồi bằng tái sinh tự nhiên.

- Xem bảng phân loại, em hãy nêu những điểm giống nhau và khác nhau giữa các loại khai thác rừng.
- Em cho biết :
 - + Rừng ở nơi đất dốc lớn hơn 15⁰, nơi rừng phòng hộ có khai thác trắng được không, tại sao ?
 - + Khai thác rừng nhưng không trồng rừng ngay có tác hại gì ?

Hình 45. Chọn cây khai thác
X : Cây được chọn để chặt hạ

Hình 46. Đất bị xói mòn thành rãnh sâu
do rừng bị khai thác trắng

II. ĐIỀU KIỆN ÁP DỤNG KHAI THÁC RỪNG HIỆN NAY Ở VIỆT NAM

Do tình trạng rừng bị chặt phá nghiêm trọng, nên hiện nay việc khai thác rừng phải theo các điều kiện sau :

1. Chỉ được khai thác chọn, không được khai thác trắng

Em hãy điền vào vở bài tập nội dung thích hợp vào chỗ trống ở các câu sau đây :

- Rừng còn gỗ khai thác chủ yếu ở nơi đất có độ dốc.....
- Rừng còn gỗ khai thác thuộc loại rừng đang có tác dụng.....

2. Rừng còn nhiều cây gỗ to có giá trị kinh tế

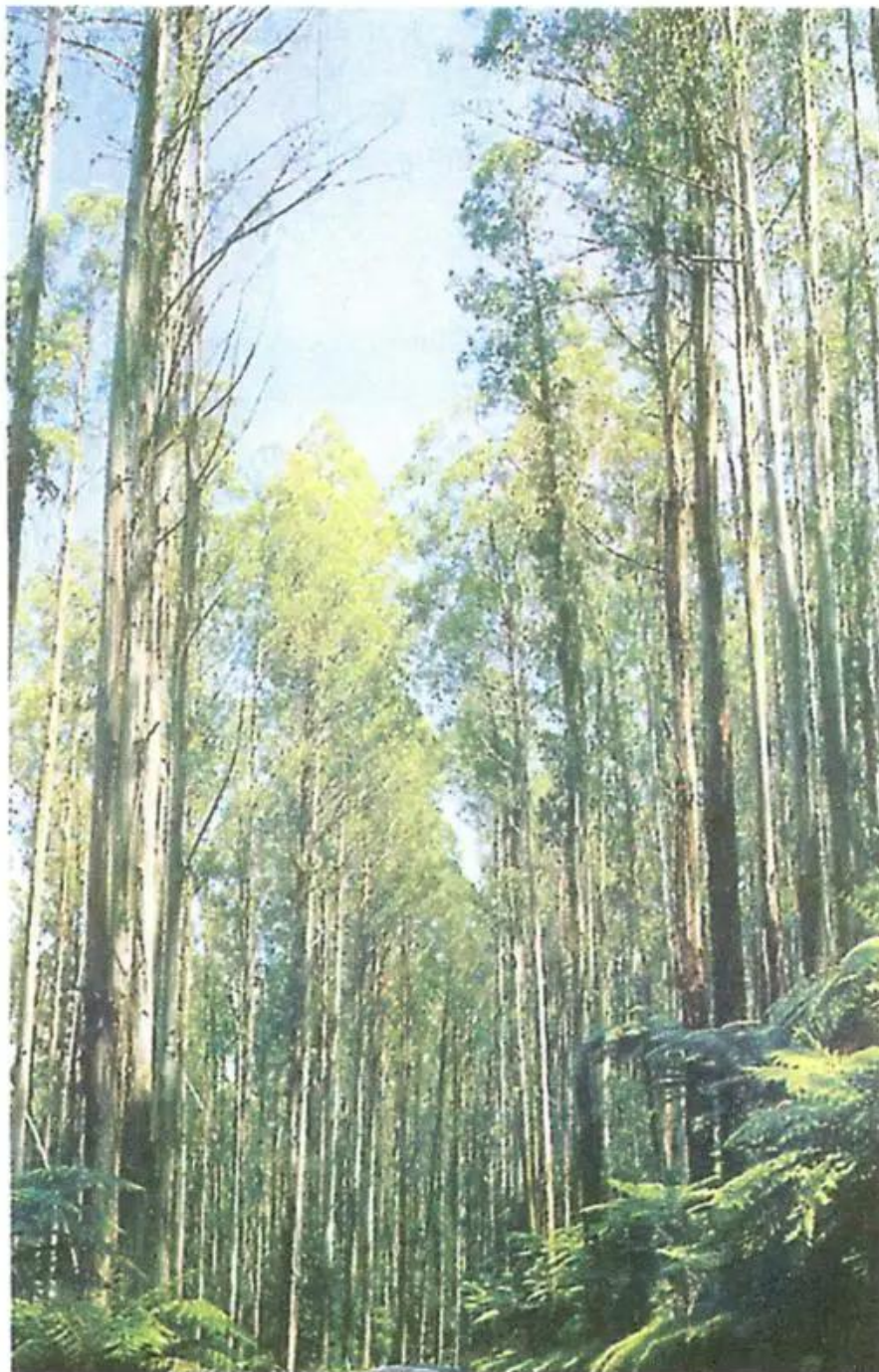
3. Lượng gỗ khai thác chọn nhỏ hơn 35% lượng gỗ của khu rừng khai thác.

III. PHỤC HỒI RỪNG SAU KHAI THÁC

1. Rừng đã khai thác trắng : trồng rừng để phục hồi lại rừng. Trồng xen cây công nghiệp với cây rừng.

2. Rừng đã khai thác dần và khai thác chọn : thúc đẩy tái sinh tự nhiên để rừng tự phục hồi bằng các biện pháp sau :

- Chăm sóc cây gieo giống : làm cỏ, xới đất, bón phân quanh gốc cây. Trong khai thác dần, giữ lại 40 đến 50 cây giống tốt trên 1 ha ;
- Phát dọn cây cỏ hoang dại để hạt dễ nảy mầm và cây con sinh trưởng thuận lợi ;
- Dặm cây hay gieo hạt vào nơi có ít cây tái sinh và nơi không có cây gieo giống.

Hình 47. Rừng trồng bạch đàn

Ghi nhớ

- Khai thác trắng là chặt hết cây trong một mùa chặt, sau đó trồng lại rừng. Khai thác dần là chặt hết cây trong 3 đến 4 lần chặt, trong 5 đến 10 năm để tận dụng rừng tái sinh tự nhiên. Khai thác chọn là chọn chặt cây theo yêu cầu sử dụng và phù hợp với khả năng tái sinh tự nhiên của rừng.
- Hiện nay việc khai thác rừng ở Việt Nam chỉ được phép khai thác chọn. Với các rừng có trữ lượng gỗ cao, chỉ được chặt cây cao, to.

Câu hỏi

1. Em cho biết các loại khai thác rừng có những điểm nào giống nhau và khác nhau.
2. Khai thác rừng hiện nay ở Việt Nam phải tuân theo các điều kiện nào ?
3. Dùng các biện pháp nào để phục hồi rừng sau khi khai thác rừng ?

Có thể em chưa biết

Những thực vật và động vật rừng cấm khai thác :

1. Thực vật : Bách xanh, Thông đỏ, Phỉ ba mũi, Thông tre, Thông Pà Cò, Thông Đà Lạt, Thông nước, Hình đá vôi, Sam bông, Sam lạnh, Trám, Hoàng đàn, Thông hai lá dẹt ...
2. Động vật : Tê giác một sừng, Bò tót, Bò xám, Trâu rừng, Voi, Hươu vàng, Hươu xạ, Hổ, Báo, Gấu chó, các loại Voọc, Vượn đen, Vượn má trắng, Sóc bay, Sói, Cây vằn, Cây gấm, Cá sấu, Hổ mang, Trĩ, Công, Gà lôi ...